

ОПШТИНА ФОЧА

**ИНФОРМАЦИЈА
О НАПЛАТИ ПОРЕЗА НА НЕПОКРЕТНОСТИ
НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ ФОЧА
У 2023. ГОДИНИ**

Фоча, април 2024.године

ПРАВНИ ОСНОВ И ВАЖЕЋИ ПРОПИСИ

Законом о порезу на непокретности („Службени гласник Републике Српске“ број 91/15) уређено је опорезивање непокретности у Републици Српској, те начини плаћања и пореске олакшице и ослобађања. Скупштине општина и градова дужне су да, најкасније до 31. јануара текуће године, достављају Пореској управи, у писаној форми, одлуке о висини вриједности непокретности по зонама и стопе пореза на непокретности на својој територији.

Општина Фоча је Одлуком о висини стопе пореза на непокретности на територији Општине Фоча за 2023. годину утврдила износе стопа непокретности, па је тако утврђена стопа пореза на непокретност од 0,12% од процијењене вриједности непокретности, односно 0.10% од процијењене вриједности непокретности у којој се обавља производна дјелатност („Службени гласник Општине Фоча“ број 03/23).

Поред Закона и општинских одлука, утврђивање броја обвезника и пореске основице уређено је Правилником о упису у фискални регистар непокретности („Службени гласник Републике Српске“ број 16/09, 87/09) и Правилником о пореском рачуну и начину плаћања пореза на непокретности („Службени гласник Републике Српске“ број 29/09, 33/09 и 22/12).

НАЧИН НАПЛАТЕ

Пореска управа је успоставила и води Фискални регистар непокретности који садржи податке о порезу на непокретности, пореском броју непокретности, њеној адреси, адреси власника и корисника, карактеристикама и вриједности непокретности и другим подацима који могу бити од значаја за непокретност.

Пријава обвезника, евиденције о уплатама и дуговањима обвезника, као и наплату овог пореза врши Пореска управа. Пореска управа годишње рачуне доставља обвезницима путем поште и води евиденције о свим појединачним обвезницима, стању њихових обавеза, те предузима све активности прописане законом око наплате истих.

Доспијеће плаћања прве рате овог пореза је 30. јун текуће године и не може бити мањи од половине износа са пореског рачуна, док се друга рата до комплетног износа треба уплатити до 30. септембра пореске године.

Против пореских обвезника који нису измирили обавезе у року и на начин утврђен Законом о порезу на непокретности, Пореска управа предузима мјере принудне наплате, извршењем на новчаним средствима, односно на покретној и непокретној имовини дужника.

ПОРЕСКА ОСНОВИЦА И ПОРЕСКА СТОПА

Према Закону о порезу на непокретности, пореске основице за обрачун пореза на непокретности су процијењене тржишне вриједности непокретности (осим непокретности које су изузете у складу са поменутиим Законом). Одлуком о висини вриједности непокретности на територији општине Фоча за 2023. годину („Службени гласник Општине Фоча“ број 03/23) утврђене су вриједности непокретности на територији општине Фоча.

Тачкама VI и VIII ове одлуке утврђене су вриједности некретнина у градским и ванградским зонама по 1м² изражене у конвертибилним маркама. Износи нису мијењани у односу на 2022. и 2021. годину.

Градске зоне:

Р.Б.	Опис	I екстра зона	I зона	II зона	III зона	IV зона
1.	Стан	1.300	1.200	1.100	900	800
2.	Кућа	1.200	1.100	1.000	800	700
3.	Пословни простор	1.600	1.500	1.200	1.000	800
4.	Индустријски објекат	550	500	450	380	300
5.	Остали објекти	750	600	550	450	350
6.	Грађевинско земљиште	100	90	70	50	10
7.	Пољопривредно земљиште	15	12	7	2	1.5
8.	Шумско земљиште	20	15	5	2.5	1.5
9.	Индустријско земљиште	25	20	10	6	4
10.	Остало земљиште	12	10	6	1.5	1

Ванградске зоне:

Р.Б.	Опис	I в/г зона	II в/г зона	III в/г зона
1.	Стамбени простор	700	600	500
2.	Кућа	550	500	400
3.	Пословни простор	700	650	600
4.	Индустријски објекат	250	200	150
5.	Остали објекти	300	250	200
6.	Грађевинско земљиште	7	6	5
7.	Пољопривредно земљиште	0.9	0.7	0.5
8.	Шумско земљиште	1	0.9	0.7
9.	Индустријско земљиште	1.5	1.3	1.1
10.	Остало земљиште	0.7	0.5	0.3

ПРЕГЛЕД НЕПОКРЕТНОСТИ ПО ВРСТАМА

У табели испод приказан је укупан број непокретности у Општини Фоча уписаних у фискални регистар непокретности на дан 31.12.2023. године:

Врста непокретности	Укупан број непокретности	Укупна површина	Укупна процењена вриједност	Укупна ослобођења по ЗУПО и ЗОПН
1	2	3	4	5
Земљиште - Урбано земљиште у граду	2.303	973.738	53.657.189,56	25.477.339,45
Земљиште - Остало привредно или индустријско земљиште које не спада у урбано земљиште	447	9.943.586	12.620.062,26	8.861.134,80
Земљиште - Шума	12.259	905.351.955	433.601.757,65	383.885.671,58

Земљиште - Рударство, укључујући површинске копове, каменолом, вађење руде	45	515.680	1.367.205,30	0,00
Земљиште - Сјеча шуме	31	217.776	53.833,99	0,00
Земљиште - Крупна пољопривреда (обрадиво, са усјевима, оранице итд.)	109	749.335	351.751,45	124.797,35
Земљиште - Ситна пољопривреда (фарме, сточарство, пашњаци, испаша)	6.223	103.862.259	35.939.079,15	32.784.873,93
Земљиште - Ситна пољопривреда (обрадиво, са усјевима, оранице, жетва итд)	15.292	131.519.183	42.949.723,38	36.581.096,67
Земљиште - Крупна пољопривреда (фарме, сточарство, пашњаци, испаша)	158	1.173.179	703.704,17	558.022,92
Земљиште - Не користи се	14.795	171.938.848	15.886.984,39	63.230,32
Земљиште - Остало	7.593	22.679.251	7.564.914,49	1.707.847,65
Земљиште - Непозната врста употребе	44	248.769	0,00	0,00
Објекат - Становање (одвојена кућа)	4.676	301.760	73.580.468,67	42.916.517,47
Објекат - Становање (спојена кућа)	445	32.586	9.814.074,19	7.025.177,12
Објекат - Становање (стан, јединица у згради)	2.982	154.999	114.218.910,91	89.995.604,48
Објекат - Становање (стамбене зграде)	21	1.638	1.339.162,61	450.367,71
Објекат - Становање (остало)	203	10.352	2.031.724,55	451.512,53
Објекат - Гаража	197	6.027	975.063,20	7.106,56
Објекат - Помоћна зграда (осим гараже)	225	19.434	1.836.691,74	13.587,57
Објекат - Канцеларијски простор, укључује канцеларије државних органа	78	13.207	10.377.532,63	2.676.211,64
Објекат - Пословна/привредна (продавнице, кафићи, ресторани итд.)	287	25.776	21.085.248,65	43.208,00
Објекат - Пословна/привредна (радионице)	65	32.624	17.172.453,15	0,00
Објекат - Пословна/привредна (остало или мјешовито)	133	28.533	15.641.166,87	0,00
Објекат - Комбиновано, привредно и стамбено	15	1.180	657.437,43	0,00
Објекат - Пољопривреда	16	6.050	1.762.998,97	1.738.783,03

активност				
Објекат - Рударство	1	480	73.449,60	0,00
Објекат - Изградња (везано за грађевинство)	1	50	1.791,50	0,00
Објекат - Предузетништво, индустријска, чврсти отпад	5	12.980	1.526.510,14	0,00
Објекат - Комуналије (вода, канализација, струја итд.)	3	179	18.800,98	0,00
Објекат - Бензиска пумпа	5	533	733.844,53	0,00
Објекат - Путовање или кретање (паркинг, депо итд.)	1	38	6.521,94	0,00
Објекат - Везано за складиштење (складиште итд.)	26	9.119	1.561.497,89	972.507,56
Објекат - Хотел	4	7.370	6.370.100,82	551.361,54
Објекат - Школе, библиотеке итд.	5	11.755	8.228.930,00	8.228.930,00
Објекат - Везано за здравстврну заштиту	13	17.976	11.203.312,34	11.140.215,71
Објекат - Хитне службе, јавна безбједност итд.	1	100	18.612,00	0,00
Објекат - Везано за одмор/рекреацију	155	10.022	3.593.785,44	1.335.162,34
Објекат - Масовна окупљања људи	2	142	64.493,28	0,00
Објекат - Остало	548	69.760	6.169.933,52	4.306.544,16
Објекат - Непозната врста употребе	265	12.749	0,00	0,00
Помоћни објекат - Гаража	499	13.058	1.143.897,65	0,00
Помоћни објекат - Стаја/штала	795	34.369	484.598,97	231.326,72
Помоћни објекат - Амбар/спремник	276	6.850	148.920,82	37.279,38
Помоћни објекат - Остало	321	11.100	2.116.645,02	1.763.000,00
Укупно	71.568	1.350.026.356,40	918.654.785,80	663.928.418,19

Из табеле је видљиво да укупна процијењена вриједност свих непокретности на територији Општине Фоча износи 918.654.785,80 КМ. Приликом утврђивања пореских износа, за основицу је овај износ умањен за умањења и ослобођења по основу Захтјева за умањење пореске основице и Закона о порезу на непокретност која износе 663.928.418,19 КМ што чини 72,27 % од укупне вриједности свих непокретности. Тако да основица за утврђивање пореза на непокретност износи 254.726.367,61 КМ.

ПОТРАЖИВАЊА И НАПЛАТА ПОТРАЖИВАЊА

Податке о потраживањима Општине Фоча за порез на непокретности преузели смо из електронског Извјештаја Пореске управе, из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 01.01. - 31.12.2023. године.

Према информацијама из Пореске управе, достављање пореских рачуна као и претходних године представља велики проблем Пореској управи, јер велики број обвезника не живи на територији Општине Фоча, адресе се стално мијењају, за преминуле обвезнике споро се долази до података о наслеђеницима итд.

Други, можда и значајнији, проблем са којим се Пореска управа суочава су непотпуни и нетачни подаци о броју обвезника. И ови подаци се мијењају у току године, па није једноставно утврдити благовремено и тачно све податке неопходне за обрачун предметног пореза. Ово је проблем који Пореска управа не може сама ријешити већ је потребно системско рјешење проблема на нивоу Републике али и помоћ локалних самоуправа.

Стање потраживања и наплата потраживања за 2023. годину су исказани на следећи начин:

Стање потраживања по основу пореза на непокретност на дан 01.01.2023. године

Укупна потраживања по основу пореза на непокретност на почетку 2023. године су износила 376.488,01 КМ. Овај износ обухвата редовна и сумњива и спорна потраживања из ранијег периода, а која нису наплаћена до 01.01.2023. године. Овдје је важно поменути да се у 2023. годину ушло и са преплатом пореза на непокретност у износу од 40.503,07 КМ. Преплата се односе на физичка и правна лица која су уплатила порез на непокретност и за будуће периоде, уплате за које Пореска управа не може да утврди на кога се односе и разне грешке у уплатама (погрешан ЈМБГ, погрешна врста прихода и сл).

У структури почетног стања укупних потраживања пореза на непокретности (376.488,01 КМ) дио од 89.356,63 КМ односи се на редовна (доспјела) потраживања а дио од 287.131,38 КМ односи се на сумњива и спорна потраживања.

Настала потраживања по основу пореза на непокретност у периоду од 01.01.2023. до 31.12.2023. године

У току 2023. године евидентирано је 316.357,34 КМ нових потраживања по основу пореза на непокретности.

Отпис потраживања у току 2023. године износио је 23.185,23 КМ.

Наплаћена потраживања по основу пореза на непокретности у 2023. години

На основу пореза на непокретности Општина Фоча је у 2023. години наплатила укупно 349.327,08 КМ.

Приходи по основу овог пореза су приказани у Извршењу буџета Општине Фоча на позицији пореза на имовину која поред пореза на непокретности (врста прихода: 714112) обухвата и порез на имовину (врста прихода: 714111). Цијели овај приход, иако се наплаћује путем Пореске управе, припада општини Фоча.

Оно на што се треба осврнути су преплате и прекњижавања Пореске управе. Наиме, у пракси се догађа да се код уплата пореза на непокретности као и код других пореза догоди грешка: унесе се погрешна врста прихода, погрешна општина, неисправан износ, неисправан

ЛИБ или ЈМБГ. Чест је случај да физичко лице које уплаћује порез на непокретност уиме неког од својих чланова породице унесе свој ЈМБГ а не ЈМБГ обвезника пореза на непокретност. Ово је често последица неразумијевања физичких и правних начина на који се уплаћују ове врсте пореза, па се грешке дешавају, иако банке које примају уплате путем шалтера максимално покушавају да помогну и уплатиоцима и Пореској управи Републике Српске.

Стање потраживања по основу пореза на непокретности на дан 31.12.2023. године

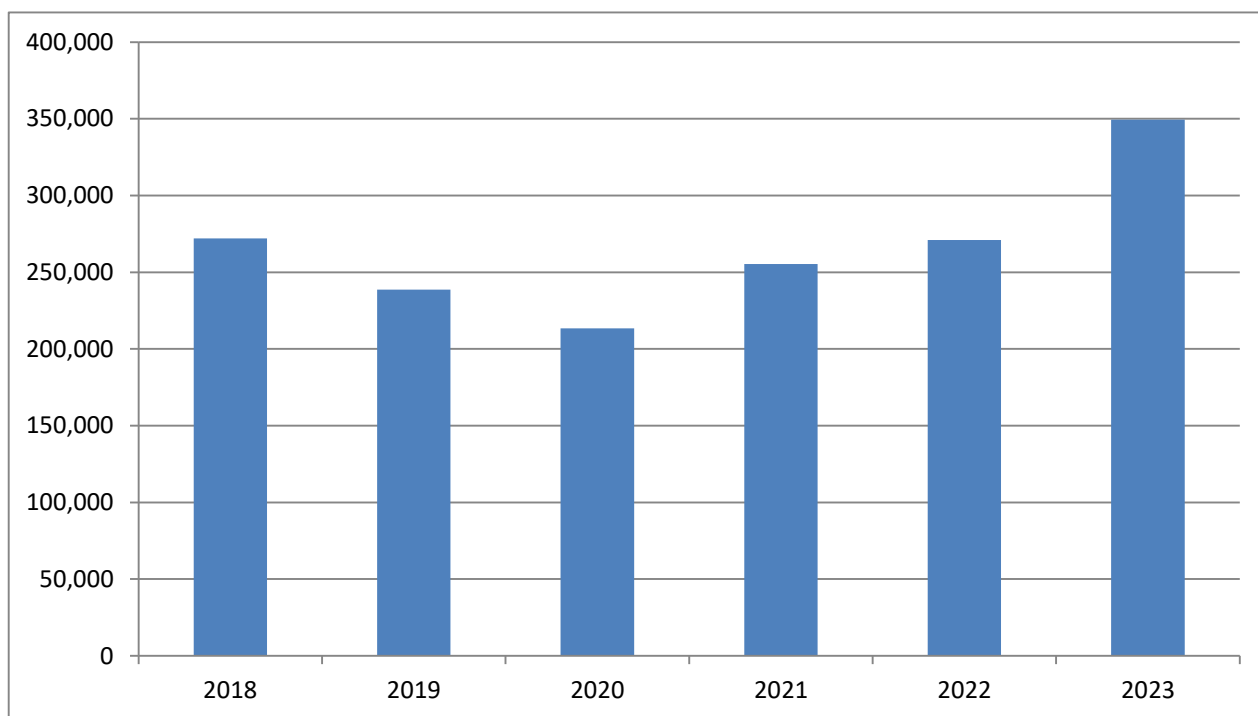
Општина Фоча је по Записнику пореске управе на крају године евидентирала сва пореска потраживања, по свим основама међу којима су и потраживања по основу пореза за непокретности. У табели испод исказана су потраживања општине Фоча по овој врсти пореза на дан 31.12.2023. године.

Укупно стање ненаплаћених потраживања	Преплата на крају обрачунског периода	Редовна потраживања (неспорна)	Сумњива и спорна потраживања на крају периода
332.559,68	52.533,89	73.224,41	259.335,27

Одогођених пореских потраживања по основу пореза на непокретност на дан 31.12.2023. године није било.

ПРЕГЛЕД НАПЛАТЕ ПОРЕЗА НА НЕПОКРЕТНОСТИ ПО ГОДИНАМА

На графикону испод приказан је износ наплаћених пореза на непокретности по годинама:

Евидентан је пораст прикупљених пореза по овом основу у 2023. годиниу односу на претходне три године када је била слабија наплата (што се види у износу ненаплаћених потраживања), у периоду пандемије (2020. година) је изостала и принудна наплата.

Иако Пореска управа улаже максималне напоре да наплати ове порезе, треба истаћи да постоји проблем са базама података на основу којих се врши издавање рјешења о наплати пореза за непокретности, тј. да све непокретности на подручју Општине Фоча нису обухваћене, те да би се требало пронаћи системско рјешење за ове проблеме на нивоу Републике Српске.

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ФИНАНСИЈЕ